

باسمه تعالی

الرابطة الثقافية الإسلامية العالمية
International Islamic Cultural Association
انجمن فرهنگی جهانی اسلامی

نگاره ۶

شماره: ۶

تاریخ: ۲۳/۱۲/۲۰۱۰

خاص برای دانشجویان

تدین

(تدین) یک ضرورت اصیل فردی و اجتماعی و علاج روحی و وقایه صحتی و نزهت فطرت بوده، هم ضوابط خلقت و آفرینش، و هم معاییر قانونی علمی، نیازمندی جدی به (دین) دارند. و چون نیرو و توانایی انسان و مدارک و عمر زیست وی در این کوکب ارضی محدود است، به نوعی شکار فلسفه آگنوستیسیزم (Agnosticism) یا (لا ادری گری) شده و نمیدانند از کجا آمده است؟ و بکجا می رود؟ و نهایتش کجاست؟ و عاجز از درک حکمت خلقت می باشد. {ما اشهدتهم خلق السموات والارض ولا خلق انفسهم} حاضر نکرده بودم ایشان را در وقت آفریدن آسمانها و زمین و نه در وقت آفریدن خودشان. (الکهف-51). پس در میان و از اعماق این حیرت در کنه آفرینش خودش و کائنات، احساس وجود قوت و نیروی عظیم مهیمن مدبری که سطره اش در این گیتی پهناور، با ماضی و حاضر و مستقبل و قریب و بعید آن و بدون قیود و حدود غالب و چیره است، او را با آرامش تدرج و با هیجان فطری، توأم با التماس معونت و تأیید و حمایت از شرور و اخطار، بسوی معراج تأمل و تفکر و تدبر فرا می خواند، و منتهی به گوهر پرستش و تقدیس می گردد. و (دین) این رابطه عبادت را میان خالق و مخلوق تنظیم می نماید. و از اهداف سترگ عبادت و پرستش، تحقق بخشیدن سعادت دنیوی و اخروی می باشد.

از ویژگی های (دین) یکی هم تحدید و تشخیص حلال و حرام است که بدون ابهام و بطور واضح، فضایل و رذایل را تحدید دقیق و ثابت می نماید، که این امر همواره در قوانین بشری دچار اشکال گردیده است، زیرا طبائع و برداشت های انسانی مختلف است، بسا اوقات گروهی یک امر را در زمره منافع ردیف بندی نموده، نیک می دانند، در حالیکه تعداد دیگری همان را از جمله اضرار دانسته زشت می پندارند، پس ظاهراً یک امر در اندیشه قاصرانسان مفید و یا مضر بنظر می رسد، ولی حقیقت عکس آن می باشد. {وعسی ان تکرهوا شیئاً وهو خیر لکم، و عسی ان تحبوا شیئاً وهو شر لکم والله یعلم وانتم لاتعلمون} (و شاید شما ناگوار دارید چیزی را حال آنکه آن بهتر است برای شما و شاید شما دوست دارید چیزی را و آن شر باشد شما را، والله میداند و شما نمیدانید). (البقره- 216). از نظر تاریخ فلسفه و علم اخلاق، تقییم فضایل و تحدید رذایل آماج طوفانهای آراء و افکار متضارب و متضاد گردیده که بالاخره به تباهی و دمار انجامیده است. پیامبرگرامی اسلام می فرماید: [ان الحلال بین و ان الحرام بین و بینهما امور مشبهات لایعلمهن کثیر من الناس

فمن اتقى الشبهات فقد استبرأ لدينه و عرضه و من وقع فى الشبهات وقع فى الحرام كالراعى يرمى حول الحمى يوشك أن يرتع فيه، ألا و إن لكل ملك حمى، الا و إن حمى الله محارمه.] (محققاً حلال روشن و آشکار است و محققاً حرام روشن و واضح است، و درمیان حلال و حرام کارهایی است که به گونه ای شباهت به حلال یا حرام دارد و این کارهای همانند را بسیاری از مردم نمی دانند، پس کسی که خود را از همانندها نگه داشت، به حقیقت از شک و شبهه دور گشته و دین و ناموس خود را حفظ کرده است، و کسیکه در شک ها و گمان ها افتاد و از آنها پرهیز نکرد، در حرام می افتد، مانند چوپانی که شتران خود را در اطراف مکان حفاظت شده برای چرا آزاد می گذارد و در این حال، به چرا کردن در آن حریم نزدیک می شود، هان! بدانید که هر شاهی، حریمی دارد که مخصوص اوست، آگاه باشید که به یقین منطقه ای که خدا منع فرموده، از محرمان است. (متفق علیه). پس شریعت به شعایریکه آشکار و هوداست، امر، و از محارمی که واضح و معلوم است نهی می ورزد، و باید در اموری که التباس و درهم آمیختگی دارند اهل علم مورد استفتاء و استفسار قرار گیرند. {فستلوا اهل الذکر إن کتم لا تعلمون} (پس سوال کنید از باخبران اگر شما نمی دانید.) (النحل- 43).

و تا آن زمان (فتوای اهل علم) اجتناب از شبهات احوط است. و این راه راست و استوار برای استمرار حیات با سعادت می باشد.

{ صراط العزيز الحميد. الله الذي له ما فى السموات و ما فى الارض } (راه خدای غالب ستوده، خدائی که اوراست آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است.) (ابراهیم- 2-1).

از مهمترین آثار دین امحای احزان، و احیای آمال و اعطای اطمینان و امان می باشد، و ناگفته پیداست، که چون تشویش ها و نگرانی ها باعث جلب امراض روحی و جسمی و بر بادى زندگانی می گردد، پس یگانه علاج آن، ایجاد اطمینان و آرامش در روح و روان می باشد، و فروغ ایمان و تدین، اسباب سکون و اطمینان را فراهم آورده، هر نوع وحشت و اضطراب را از قلوب زایل می نماید. {الذین آمنوا و تطمئن قلوبهم بذكر الله ألا بذكر الله تطمئن القلوب} (آنکه ایمان آوردند و آرام می یابد دلهای ایشان ب یاد خدا، آگاه شو خاص ب یاد خدا آرام می یابد دلها) (الرعد- 28). از مصادر مهم غم و اندوه همانا حزن و تشویش بر خساره و نقصان گذشته و خوف مستقبل می باشد، و مؤمن حقیقی از این نواحی نگرانی ندارد، زیرا همه امور و شئون حیاتش را تجلی مقادیر دانسته، اصل توکل را زیربنای سعی و تلاش در پیکار زندگی قرار میدهد، پیام نبوت چنین مژده می رساند: [و اعلم أن الأمة لو اجتمعت على أن ينفعوك بشيء لم ينفعوك إلا بشيء قد كتبه الله لك و إن اجتمعوا على أن يضروك بشيء، لم يضروك إلا بشيء قد كتبه الله عليك، رفعت الاقلام و جفت الصحف.] (این را یقین بدان که اگر همه ای امت جمع شوند تا به تو سودی رسانند، نتوانند رسانند، مگر آنچه که خدا برای تو نوشته باشد، و اگر همه ای امت جمع شوند تا به تو زیانی برسانند، نتوانند رسانند، مگر زیانی که خدا بر تو نوشته باشد، قلم های سرنوشت برداشته شده و نامه ها خشک گشتند.) [ترمذی]. و در دشوارترین شرایط حیات، مؤثق ترین مژده عقیده دینی، که تبدیل تردید

و نوسان به تصدیق و یُسر و سهولت است، معنویات معتقد را سرشار از سرور امید می نماید، پس با رعایت اتقاء و ترس از خدا که ذریعه و کلید کامیابی هاست پروردگار در رنج و سختی هم اسباب معیشت را محیا می فرماید. { و من یتق الله يجعل له مخرجاً } (وهر که بترسد از الله پدید آرد برای او مخلصی «خلاص گاه» (الطلاق- 3).

نکته دیگری که ضرورت تدین را تاکید می ورزد، تفوق کارائی عدالت آن، بر قوانین بشری می باشد به این مفهوم که مراقبت (دین) جامع تر و فراگیرتر از نظرات های (قانون)، علاوه از عقاب عاجل، جزای بعث و نشور(روزخشر) را بعنوان آخرین میزان عدل جهانی در حساب دارد. کتمان جرایم از چشم قانون و فرار از عقاب ظاهری بوسایل گوناگون بعید از امکان نیست، ولی پنهان شدن از دادگاه مالک روز جزاء، غیر قابل امکان می باشد. {علم حائفة الأعمین و ما تخفی الصدور والله یتضی بالحق والذین یدعون من دونه لا یقضون بشی إن الله هو السميع البصیر } (میدانند خدا نگاه های دزدیده چشمها را و آنچه را که پنهان میدارند سینه ها و الله حکم می کند بحق، و آنانرا که می پرستند بجز خدا فیصله نمی کنند چیزی را، (هر آینه) الله همون است شنوا، بینا) (غافر- 19- 20). علاوه بر این، ارتکاب بعضی جرم ها مانند کذب، نفاق، بخل و غیره...، مواخذه قانونی ندارد، ولی چون اضرار فردی و اجتماعی دارند، (دین) برای این نوع گناهان عقاب شدید در نظر گرفته است. زیرا تنها ذات الله جل جلاله است که تواند احوال آشکار و نهان را محاسبه کند و بر همه جزئیات و کلیات امور، علم کامل دارد و پس از حساب، مکافات و مجازات دهد. {وإن تبدوا ما فی اقسکم او تخفوه یحاسبکم به الله} (و اگر آشکارا کنید آنچه در دل های شماست یا پنهان کنید الله آنرا با شما حساب می نماید.) (البقره- 235).

چه خوش گفت شاعر شیرین سخن که روانش شاد باد:

بعد از خدای هر چه پرستند، هیچ نیست
بی دولت آنکه بر همه هیچ اختیار کرد

و کتر: نهضتار خطیبی